
KEŞMİR SORUNU 1947 YILINDAN BU YANA ÇÖZÜLMİYİ BEKLİYOR

05.02.2018

TRT Haber, 04 Şubat 2018

Güney Asya'nın kanayan yarası Keşmir sorunu, Pakistan ve Hindistan'ın bağımsızlıklarını kazandığı 1947 yılından bu yana çözüme kavuşturulamadı.04 Şubat 2018 Pazar 12:31facebookta paylaş
Share on Google+ yazıyı büyütyazıyı küçült

Keşmir sorunu 1947 yılından bu yana çözölmeyi bekliyor

Keşmir sorunu, İngiliz sömürgesinden kurtulan Hint Yarımadası'nda Pakistan ve Hindistan'ın iki ayrı ülke olarak Ağustos 1947'de bağımsızlıklarını ilan etmesiyle başladı.

İngilizler, bölgenin demografik ve coğrafi yapısını gözetmeksizin iki ülkenin sınırlarını çizdi. Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu bölgeler Pakistan'a, Hinduların yoğun yaşadığı yerler ise Hindistan'a bırakıldı.

Nüfusunun yüzde 90'a yakını Müslüman olan Keşmir'in Hindistan'a mı yoksa Pakistan'a mı katılacağına Keşmir halkı tarafından karar verilmesi istendi. Bu karar, Pakistan ile Hindistan arasında yaşanan dört savaştan üçüne yol açan Keşmir sorunun başlamasına neden oldu.

Keşmir halkı 1947'de Pakistan'a katılmaktan yana tavır alsa da Maharaja Hari Singh (Keşmir Prensi), Keşmir'in Hindistan'a bağlanmasına karar verdi. Maharaja'nın bu kararına tepki gösteren Keşmirliler, prence karşı isyan başlattı. Pakistan'dan Keşmir'e gelen mücahitler de isyana destek verdi.

Artan protestolar nedeniyle kontrolü kaybeden Maharaja, isyanı bastırmak için Hindistan'dan yardım istedi. Keşmir prensinin yardım talebine olumlu cevap veren Yeni Delhi yönetimi isyanı bastırmak için askerleriyle bölgeyi işgal etti.

Pakistan ordusu ise hem bölge halkını korumak hem de Pakistanlı mücahitlere destek vermek amacıyla Keşmir'e asker gönderdi.

Böylece iki ülke arasındaki ilk savaş, bağımsızlıklarından kısa bir süre sonra 22 Ekim 1947'de Keşmir yüzünden başladı. Savaş, Birleşmiş Milletler'in (BM) ara buluculuğunda 1 Ocak 1949'da imzalanan ateşkes anlaşmasıyla sona erdi.

Ateşkes anlaşmasına göre, iki ülke bölgedeki askerlerini geri çekecek ve Keşmir'in geleceği BM gözetimindeki halkoyuyla belirlenecekti. Hindistan, ateşkes anlaşmasına uymayı reddederek Keşmir'den askerlerini geri çekmedi ve işgal ettiği bölgeleri "Cammu Keşmir" eyaleti adı altında kendine bağladı. Cammu Keşmir, şu anda Hindistan'da Müslüman nüfusun çoğunlukta bulunduğu tek eyalet durumunda.

Pakistan ise kendi kontrolü altındaki Keşmir'e "Azad Keşmir (Bağımsız Keşmir)" ve "Gilgit Baltistan" olarak iki özerk bölge statüsü verdi.

Şu anda Keşmir'in yüzde 45'i Hindistan, yüzde 35'i de Pakistan'ın kontrolünde bulunuyor. Bölgenin yüzde 20'sinde ise Çin hakimiyeti mevcut.

Keşmir, Pakistan ile Hindistan arasında 1965 ve 1999 yıllarında iki savaşa daha yol açtı.

Keşmir'in bugünü

Hindistan'ın BM Güvenlik Konseyinin (BMGK) Keşmir'de bağımsız bir referandum yapılması kararına karşı çıkması Keşmir sorununu çözümsüzlüğe iten en önemli neden olarak gösteriliyor. Yeni Delhi yönetimi, 70 yıldır bölgedeki askeri gücü ile "Cammu Keşmir" halkının Hindistan'dan ayrılma isteğini bastırmaya çalışıyor.

Hint güvenlik güçlerinin Keşmir'deki sivil halka ve direnişçilere karşı uyguladığı şiddet zaman zaman uluslararası camianın gündemine geliyor. Bölgedeki olaylar her geçen gün artarak devam ediyor.

Keşmir'de uzun yıllardır devam eden protestolar, direnişçi Burhan Vani'nin 8 Haziran 2016'da Hint askerleri tarafından öldürülmesinden sonra arttı. Hindistan yönetimi, eyalet genelindeki

protestoları bastırmak için şiddete başvurdu.

Keşmir'deki olaylarla ilgili haberler yapan Keşmir Medya Servisinin verilerine göre, Haziran 2016'dan bu yana yaşanan gösterilerde Hint güvenlik güçlerinin protestoculara karşı uyguladığı aşırı güç kullanımı ve ateş açması nedeniyle 174 Keşmirli sivil hayatını kaybetti, 20 binden fazla kişi yaralandı.

Protestoları dağıtmak için Hint polisi tarafından kullanılan plastik mermiler nedeniyle 73 gösterici kör olurken, 207 gösterici de tek gözünü kaybetti. Gösterilerde 18 bin 990 kişi gözaltına alındı ve bunlardan 818'i tutuklandı.

Keşmir'de son 30 yılda yaşanan olaylarda ise 94 bin 888 kişi hayatını kaybetti.

Keşmir sorununun çözümü

Pakistan, Keşmir sorununun çözümünün BMGK'nin 1948'de aldığı referandum kararından geçtiğini düşünüyor. Yeni Delhi yönetimi ise nüfusunun büyük çoğunluğu Müslüman bölgede olası bir referandumda halkın Hindistan'dan ayrılma yönünde oy kullanacağından endişe duyduğu için bu fikre sıcak bakmıyor.

Nükleer silaha sahip Hindistan ve Pakistan arasındaki Keşmir gerginliği bölgenin istikrarını tehdit ediyor. İslamabad ile Yeni Delhi arasındaki olası bir savaşın nükleer çatışmaya dönüşmesinden endişe ediliyor. Eski ABD Başkanı Bill Clinton, Keşmir'in nükleer savaşın yaşanabileceği bir yer haline geldiğini söylemişti.

Hindistan'ın bölge halkının isteklerini şiddetle bastırmaya çalışması da sorunun barışçıl yollarla çözümünü imkansız hale getiriyor.

Çözümünün neredeyse imkansız olduğu kaydedilen Keşmir sorunu, daha uzun yıllar Güney Asya'nın kanayan yarası olmaya devam edecek gibi gözüküyor.

Kaynak/Source: